

забезпечення інвестиційної діяльності в Україні. Таким чином, у конкретних умовах сучасної України проблема полягає не у виборі одного з

двох протилежних і взаємовиключних джерел інвестування, а в комплексному залученні та ефективному й раціональному їх використанні.

Список використаних джерел:

1. Ткачук І. Фінансове забезпечення інвестиційних проєктів розвитку регіонів / І. Ткачук, Р. Щур // Світ фінансів. – 2014. – 2. – С. 111-117.
2. Кушев А. Б. Определение оптимальной структуры источников финансирования расширенного воспроизводства инноваций / А. Б. Кушев, Е. А. Кушева // ИнВестРегион. – 2008. – №4. – С 50-54.
3. Смолянська О. Ю. Теоретичні аспекти управління джерелами фінансування інвестиційної діяльності підприємств АПК / О. Ю. Смолянська, Ю. В. Смолянський // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки. – 2012. – Вип. 1 (4). – Т. 3. – С. 214-219.

УДК 336.221 (477)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Волощук Р. Є. – к.е.н., ст. викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

В сучасних умовах майнові відносини визначають подальший соціально-економічний розвиток держави, адже від майнового забезпечення залежать галузі національної економіки та добробут громадян. Тому майнове оподаткування є важливим напрямом реформування податкової системи України.

Майнові податки являють собою особливий вид фіскальних платежів, відмінною рисою яких є наявність зв'язку з ціннісними, фізичними, екологічними та різними поєднаннями зазначених характеристик об'єкта оподаткування [1]. Майнове оподаткування – процес, що є вираженням економічних відносин, які виникають між суб'єктами оподаткування з приводу елементів оподаткування, а також комплексу заходів, характерних для податкових правовідносин, відмінною рисою якого є вилучення частини коштів фізичної або юридичної особи за наявності правового зв'язку з немонетизованим майном, сума яких розраховується на основі фізичних, вартісних та інших характеристик об'єкта майна та не враховує фактичну платоспроможність даної особи як платника податків, за винятком низки передбачених законодавством випадків.

Сучасна система майнового оподаткування в Україні відповідно до Податкового кодексу включає в себе податок на майно, який містить у своєму складі податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, плату за землю та транспортний податок [2].

На відміну від інших податків, майнові податки мають ряд характерних особливостей, що зумовлює їхню соціальну значимість для податкової і бюджетної системи країни. А саме, майнові податки мають немобільну та рівномірно розподілену податкову базу, прості в адмініструванні, протягом податкового періоду

найменше схильні до змін, а разом з тим практично не чутливі до змін економічної кон'юнктури, що дає можливість розглядати їх як стабільні дохідні джерела бюджетів відповідних рівнів. У зв'язку з цим, в Україні відповідно до Бюджетного кодексу податок на майно закріплений за бюджетами місцевого самоврядування [3]. Віднесення податку на майно до доходної частини бюджетів місцевого самоврядування має підвищити відповідальність місцевої влади перед громадянами у частині надання локальних суспільних благ, дозволить прогнозувати діяльність місцевої влади в довгостроковій перспективі, а також дасть можливість регулювання майнової диференціації на відповідній території.

На сьогоднішній день застосовані в Україні способи обрахунку податкових зобов'язань та адміністрування податку на майно є недосконалими та не забезпечують ані справедливості, ані захисту від корупційних та інших зловживань, ані суттєвих надходжень до місцевих бюджетів. Зазначене пов'язане із наявністю низки негативних моментів. По-перше, законодавче обмеження прав органів місцевого самоврядування у встановленні елементів податку на майно знижує їх зацікавленість і відповідальність у розвитку податкової бази на відповідній території. Основний обсяг податкових повноважень концентрується на державному рівні. Органи місцевого самоврядування позбавлені можливості широко використовувати механізм податкового стимулювання та регулювання економічної діяльності на відповідних територіях. По-друге, у громадян відсутня зацікавленість в оформленні своїх прав на об'єкти нерухомості, а органи виконавчої влади не використовують ніяких відповідних

інструментів для спонукання до реєстрації об'єктів нерухомості та земельних ділянок. Ця проблема, зокрема, пов'язана зі значними витратами на ведення кадастрового обліку об'єктів нерухомості. Відсутність будь-яких заходів призводить до того, що окремі об'єкти не реєструються протягом певного періоду часу, і відповідно, за ними не сплачується податок. По-третє, оподаткування майна давно вимагає серйозного реформування в частині оцінки бази оподаткування, а також розміру податкових ставок. По-четверте, значна кількість наданих податкових пільг по податку на майно істотно скорочує надходження до місцевих бюджетів.

Діючий в Україні податок на майно на даний момент функціонує незадовільно, за винятком оподаткування сільськогосподарських земель, де, втім, теж є чимало проблем. Однак існує значний потенціал розвитку, як в частині полегшень та відновлення справедливості для платників, так і в частині збільшення надходжень.

До перспектив розвитку майнового оподаткування в Україні належать [4, с.19-20]:

1. Радикальне звуження поля для дискреції, як окремих представників держави, так і колегіальних органів. Це, своєю чергою, зменшить викривлення («відновить справедливість»), підвищить позитивні стимулюючі ефекти податків на майно, розширить базу та ліквідує можливості для корупції та інших зловживань.

2. Спрощення та надання прозорості оцінці вартості (розрахункової) майна.

3. Створення можливостей для збільшення надходжень від податку на майно до місцевих бюджетів у кілька разів, аби його можна було використати у якості компенсатора для зниження надходжень від прямих податків у межах «фіскального маневру».

4. Закладення на концептуальному та технічному рівнях таких механізмів, які б дозволили:

– з часом (і, відповідно, накопиченням даних) уточнювати оцінку майна, дедалі більше наближуючи її до реального ринкового рівня;

– на основі цього поступово підвищувати частку надходжень від податку на майно до місцевих бюджетів, аби разом зі скороченням державних видатків та удосконаленням адміністрування непрямих податків – зрештою знизити до мінімуму ставки прямих податків;

– забезпечити політичну підтримку цього процесу, або принаймні нейтральність широких верств населення.

Результатами вищезазначених заходів мають стати: прискорення економічного зростання; зменшення корупції; детінізація економіки; пожвавлення підприємництва, створення кращих умов для інвестицій; спрощення адміністрування податків, особливо для платників; прискорення структурної перебудови економіки на користь постіндустріального розвитку та технічна модернізація промисловості.

Таким чином, на сьогоднішній день в Україні в системі майнового оподаткування існує низка проблем. Щоб змінити ситуацію, що склалася, необхідно усунути причини, які її викликають. Зокрема, надати більш широкі повноваження органам місцевого самоврядування з управління елементами податку на майно, що збільшить можливість впливу на формування власної податкової бази; переглянути порядок і умови надання податкових пільг; підвищити інформаційну обізнаність громадян щодо оподаткування об'єктів нерухомості; посилити контроль за недотриманням обліку земель та об'єктів майна; удосконалити систему інформаційного обміну між реєструючими, інвентаризуючими та фіскальними органами. Поряд з уже реалізованими заходами, застосування цих заходів дозволить швидше досягти поставлених цілей щодо реформування майнового оподаткування в Україні.

Список використаних джерел:

1. Зуйков А. В. Теория и практика имущественного налогообложения: проблемные вопросы и перспективы развития [Электронный ресурс] / А. В. Зуйков // Экономика и социум. – 2017. – №3 (34). – Режим доступа : [http://iupr.ru/domains_data/files/zurnal_34/Zuykov%20A.V.%20\(Ekonomika\).pdf](http://iupr.ru/domains_data/files/zurnal_34/Zuykov%20A.V.%20(Ekonomika).pdf).
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Дубровський В. Як удосконалити податок на нерухоме майно в Україні? (Policy Research) / В. Дубровський, В. Черкашин. – К. : Європейський інформаційно-дослідницький центр, 2016. – 38 с.